N°. 207. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DINGSDAG 24 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Berigt.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1: (het zegelregt daaronder begrepen).

De Wet op het Armbestuur.

III.

Wij hebben reeds doen opmerken, in hoever bij het tegenwoordig wetsontwerp is voldaan aan het verlangen van hetgeen men noemt: »eerbiediging der regten van de Kerk». Wij zullen thans gelegenheid hebben, om aan te toonen, in hoever de nieuwe van de vroeger ontworpene voorschriften voor kerkelijke instellingen van weldadigheid afwijken.

Art. 11 van het wetsontwerp bedreigt met de straf van geldboete de bestuurders, die niet voldoen aan het voorschrift van art. 10, tot het doen der opgaven, welke voor de Regering onmisbaar zijn om den toestand van het armwezen te beoordeelen. Het bedrag der geldboete, vroeger van ƒ 50 tot ƒ 500, is nu verminderd van ƒ 25 tot ƒ 100.

Wij bemerken alzoo, dat het beginsel van verpligte mededeeling is behouden en alleen de mate der straf eene wijziging heeft ondergaan, welke trouwens niet als eene noemenswaardige afwijking kan worden beschouwd.

Art. 12 is in doel en strekking overeenstemmend met art. 56 van het vorige ontwerp; alleen is het bedrag der bedreigde geldboete verminderd. In dit opzigt is dus ook weder niet voldaan aan het verlangen der voorstanders van de zelfstandigheid der diakonien, die in dat voorschrift »een nieuw bezwaar aan de kerkelijke »instellingen van weldadigheid opgelegd, en hare be»stuurders met eene geldelijke straf te meer bedreigd »zagen; terwijl de weerzin om zich met de ondank»bare, met zooveel bezwaren verbondene betrekking van »kerkelijk armverzorger te belasten, door een voor»schrift als het tegenwoordige, slechts te grooter wor»den zou.»

Art. 13 is in overeenstemming met art. 27 van het vorig wetsontwerp; maar het is aangevuld met een stellig verbod, om openbare inzamelingen te mogen houden, voor bestuurders van kerkelijke instellingen van weldadigheid, die weigerachtig zijn tot mededeeling hunner bepalingen van inrigting en bestuur; en tevens is bij dat artikel toegegeven aan den vroeger geuiten wensch, dat de inzamelingen van gelden door kerkelijke instellingen enkel aan de huizen der ledematen van de toepassing van dit artikel worden uitgesloten. In die vergunning merken wij eene neiging tot transactie, die op zich zelve reeds getuigt van zwakheid, maar in verband met het toezigt der gemeente-besturen de handhaving van dit artikel bemoeijelijken zal. Onder het masker van inzameling aan de huizen der ledematen, kan nu meer dan eene inzameling, op denzelfden dag en hetzelfde uur, in het openbaar worden gedaan, zonder dat het gemeente-bestuur in de gelegenheid is, ter voorkoming van wanorde, daarvoor te zorgen en zulks te beletten.

Wij zijn thans genaderd tot eene hoogst belangrijke afwijking, die evenwel meer in den vorm dan in het wezen der zaak van een vroeger soortgelijk voorschrift verschilt.

Art. 19 van het ontwerp is aan art. 22 van het vroegere gelijk en vordert de goedkeuring van den gemeenteraad op de begrooting en rekening van alle instellingen, die uit de gemeentekas ondersteuning genieten, gelijk zulks reeds bij art. 148 der gemeentewet was voorgeschreven. Wat nu bij de Artikels 14 tot 18 van het tegenwoordig wetsontwerp aan de burgerlijke en gemengde instellingen van weldadigheid is opgelegd, was bij het vroeger voorstel (art. 24) ook toepasselijk gemaakt op het beheer der kerkelijke instellingen van weldadigheid, zoodra zij uit de gemeentekas onderstand genieten. — Dit beginsel is geheel losgelaten. »Het »tegenwoordig Ministerie meent, dat het erlangen van »subsidie den aard der instelling, met opzigt tot hare »burgerlijke handelingen, toch niet verandert; maar »alleen tot het bewijs verpligt, dat de subsidie onver»mijdelijk is en dat de inrigting naar vermogen aan »hare verpligtingen voldoet;» — en op dien grond heeft het de diakoniën van de inachtneming dier voorschriften ontheven.

Die beweegreden achten wij in strijd met het bij Art. 9 geopenbaard beginsel, dat het, »naar het oor»deel der Regering, van groot gewigt is, dat gelden, »eenmaal tot een weldadig doel bijeengebragt, ten »allen tijde tot zulk een doel aangewend worden.» Wij mogen daarbij voegen, dat de bezittingen voor hare oorspronkelijke bestemming bewaard en in stand gehouden worden. — Dat beginsel lag ten grondslag aan de nog bestaande regels voor de kerkelijke armenzorg, zoo als die te vinden zijn in de koninklijke besluiten van 1 Julij 1816 en 15 April 1835, alsmede in betrekkelijken zin aan de Artikels 947 en 1717 Burg. Wetboek.

Maar nog meer. Welk bezwaar kan er bestaan, om de kerkelijke armbesturen aan dezelfde regels te binden, die ook reeds bij het beheer van een voogd gelden? Zij bestaan in de verpligting, om de gebouwen voor brandschade te verzekeren, de beschikbare gelden of liever het jaarlijksch overschot van hun beheer tot rente gevend kapitaal aan te leggen, geene gelden op te nemen of zich met schulden te bezwaren en het vernieuwen of herstellen van gebouwen, waarvan de uitgaaf meer dan ƒ 500 bedraagt, openbaar aan te besteden. Zij komen overeen met hetgeen ten aanzien van het beheer van den voogd bij de artikelen 449, 451, 461 enz. Burg. Wetb. is voorgeschreven. De vaderlijke magt, ouder dan de instelling van kerken armbesturen en niet minder heilig, ligt onder gelijke beperking, ten aanzien van de goederen der minderjarige kinderen, ter voorkoming van misbruiken en niettegenstaande het bijzonder toezigt van den mede-voogd. Zoo het staatsgezag op dit punt en in die gevallen werkzaam is, bestaat daartoe niet minder reden in zaken van openbaar en algemeen belang.

De Regering heeft zich gewacht, een enkel woord tot wederlegging van hetgeen bij het vorig wetsontwerp tot verdediging van zulk een staatstoezigt was aangevoerd, in het midden te brengen. Zij moest duidelijk en openhartig verklaard hebben, dat het toezigt op het beheer der kerkelijke armenzorg, overeenkomstig de kerkelijke reglementen, een voldoende waarborg tot een geregeld en nauwlettend beheer opleveren. Integendeel, zij spreekt van kerkelijke armenzorg, maar niet van diaconaal beheer. Op de armenbedeeling is van toepassing, wat door haar verklaard wordt: »Men moge verschillend denken over de meerdere »of mindere doelmatigheid *van de wijze*, waarop »de Kerk dit gewigtig gedeelte harer roeping ver»vult, men moge zich zelfs overtuigd houden, dat »daarin verbeteringen noodig zijn — dit alles kan de »zaak niet van aard doen veranderen, noch den Staat »de bevoegdheid geven, de taak der Kerk over te »nemen.» Over de ondersteuning der armen is hier sprake, — wij bedoelen algemeene regels van beheer.

Het Synodaal reglement op de diakonie-administratiën, geeft geen den minsten waarborg tot wering van misbruiken in het kerkelijk armenbeheer. Het toezigt is uitsluitend opgedragen aan den Kerkeraad, waarvan diakenen leden zijn en ofschoon deze bij het verantwoorden van hun beheer geen beslissende stem hebben, hunne medewerking is niet uitgesloten bij elk besluit, dat betrekking heeft tot geldbelegging en geldopneming. De verantwoording van hun beheer vereischt geene hoogere goedkeuring dan van [illegible] van zij deel uitmaken en de wijze [illegible] van dit kerkelijk armbestuur is in den regel zoodanig, dat òf het bestuur is geheel aan den Kerkeraad ondergeschikt, òf het bezit door talrijkheid van personeel een overwigt, dat de waarde van het toezigt bijna geheel vernietigt. Elke inmenging van een predikant of ouderling in het diaconaal beheer — en wordt niet de geringste aanmerking menigmaal als inbreuk op de zelfstandigheid van het beheer aangemerkt? — wordt gewraakt en de gewone bedreiging, om zich van de niet te ontkennen moeijelijke taak der armenzorg te ontlasten, bij den minsten schijn van wantrouwen houdt menigeen van zoodanig toezigt terug. Wij gelooven met allen grond te moeten erkennen, dat de wijze van zamenstelling van zoovele armbesturen eene bijzondere drangreden voor de Regering moet zijn, om den natuurlijken en alom erkenden pligt van het staatsgezag niet te verzaken.

Wij durven gerustelijk de vraag toestemmend beantwoorden, of niet tot een geregeld en getrouw beheer in het algemeen behoort, dat men het jaarlijksch overschot der inkomsten belegt en de gebouwen voor brandschade verzekert, en of men zijne verantwoordelijkheid niet dekt, door de goedkeuring eener hoogere magt op de wijze van geldbelegging en geldopneming, of door de openbare aanbesteding van leverantiën en werken? of niet elk trouw beheerder zal verrigten, wat nu aan de burgerlijke en gemengde instellingen van weldadigheid bij de artikels 14 tot 18 is voorgeschreven?

Deze opmerking leidt ons van zelve tot de aanwijzing der inconsequentie, om de *gemengde* instellingen aan zulke voorschriften te onderwerpen en de door de gemeentekas ondersteunde kerkelijke instellingen daarvan te onheffen. Die laatste instellingen komen toch door het genot der burgerlijke ondersteuning in dezelfde cathagorien, waaromtrent volgens de memorie van toelichting der Regering het volgende onbetwistbaar schijnt: »Het zal wel geen be»toog behoeven, dat die voorschriften voor burger»lijke en gemengde instellingen volstrekt worden ver»eischt, zal het armbestuur kunnen gezegd worden »door de wet geregeld te zijn. De goedkeuring der »wijze van beleggen wordt, naar het oordeel der Re»gering, gevorderd om toe te zien, zoowel dat niet »te veel onroerende goederen in de doode hand over»gaan, als dat, bij het deelnemen in geldleeningen »en het uitzetten op hypotheek, waarbij zoo ligt con»sideratien van plaatselijken of personeelen aard in het »spel kunnen komen, het belang der betrokken instel»lingen steeds op den voorgrond gesteld blijve; alsmede »dat moet kunnen worden voorgekomen, dat men in »regten even verkeerd en ten nadeele der instellingen »kan willen optreden, om te verweren als om te eischen.»

Zoo wij dus groot bezwaar hebben tegen de toegeeflijkheid aan onberadene eischen, die de regering in het tegenwoordig wetsontwerp heeft aan den dag gelegd: dat bezwaar wordt voor een groot deel opgewogen door de bevoegdheid, welke aan de gemeente besturen niet mag worden betwist, om het toekennen van onderstand uit de gemeentekas aan de kerkelijke instellingen der weldadigheid afhankelijk te maken van de inachtneming der verordeningen, die de gemeenteraden ten allen tijde kunnen vaststellen in [illegible] der gemeente, 't zij met betrekking tot [illegible] der begrooting, of ten aanzien van de [illegible] der rekening van de gesubsidieerde instelling. Een tweeden waarborg treffen wij [illegible] voorschriften, welke bij het wetsontwerp [illegible] van subsidien zijn gemaakt. [illegible] wachten wij van den opgewekten [illegible] de beginselen der constitutionnele [illegible] staatsinstellingen en kerkelijke reglementen met vermogen te onthouden en te verminderen, [illegible] een gestadig en naauwlettend toezigt mogelijk [illegible] dat onder het masker van ijver voor het [illegible]heid, het goed der armen niet aan zijne bestemming worde onttrokken.

Buitenland.

ENGELAND.

H. M. zal in persoon de zitting van het Parlement openen, welke opening, zoo men weet, tegen den 31 dezer bepaald is. Sedert vele jaren is die niet met zoo veel belangstelling te gemoet gezien als thans, daar men uit de troonrede bepaaldelijk den stand van zaken nopens het Oostersche vraagstuk wil vernemen.

Naar den aanhoudenden toon onzer ministeriële bladen te oordeelen, zal die rede weinig vredelievend luiden, en welligt dat bereids vroeger andere staatsstukken of feiten aan alle onzekerheid wegens het gewigtige vraagstuk van vrede of oorlog, een einde zullen maken.

De *Times* behelst eene breedvoerige redenering over de Oostersche zaken, waarin het binnenloopen der verbonden vloten in de Zwarte Zee wordt voorgedragen, als geene scheiding van eenig verdrag of regt uitmakende; hoewel het blad toegeeft, dat de Keizer van Rusland het al of niet als een *casus belli* kan aanmerken, min of meer zoo als de vereenigde mogendheden in Julij jl. de keus hadden, de bezetting der Donau-vorstendommen door Rusland te beschouwen.

Het blad erkent echter, dat de verbonden mogendheden verder zijn gegaan, en bescherming hebben verleend aan een Turksch convooi met versterkingen naar Battoum en Trebizonde bestemd; dat dit eene kennelijke daad van vijandelijkheid is, en de voorschriften der vlootvoogden zich verder uitstrekken, «daar zij de volmagt hebben nog verder te gaan, vermits zij niet alleen bescherming aan de Turksche krijgsmagt verleenen, maar ook alle Russische oorlogs- of transportschepen dwingen mogen, naar Sebastopol terug te keeren.»

Het blad berekent de kansen der wijze van beantwoording van deze maatregelen; Keizer Nicolaas kan dadelijk tot vijandelijkheden overgaan, of wel een protest inleveren «in afwachting, dat er eenige stellige daad van dwang of geweld in de Zwarte Zee gepleegd worde, alvorens hij tot vijandelijkheden daartegen overga. Beide partijen (voegt het blad er bij) schijnen tot dus verre getracht te hebben, de verantwoordelijkheid eener oorlogsverklaring op den tegenstander te werpen.»

Het blad voorziet, dat de einduitkomst dezelfde zal zijn, of men dadelijk of later tot vijandelijkheden kome, dat de poging der Conferentie te Weenen als een uiterste moet worden aangemerkt; dat, «indien, terwijl men het antwoord van Petersburg verbeidt, gebeurtenissen mogten plaats hebben, welke de handhaving des vredes nog meer in de waagschaal zouden stellen, de bemiddeling van het westen alreeds eene vijandige gedaante mogt hebben aangenomen, de Duitsche Mogendheden te meer zijn gehouden, hare onafhankelijke gedragslijn te handhaven, welke de wereld alleen voor eenen algemeenen oorlogsbrand kan redden.» Het blad wijst het overige van zijn betoog weder, gelijk vroeger, om, zoo mogelijk, invloed op de Duitsche groote Staten uit te oefenen: het betreurt, dat zij zich niet in die krachtige stellingen bevinden, als in de vorige eeuw, onder Maria Theresia en Frederik den Groote, doch dat zij onmiskenbaar een belangrijk gewigt in de schaal werpen en het laatste woord kunnen spreken. Het blad dringt bij die Mogendheden aan, aan de zijden van het westen te wezen, daar de groote zee-mogendheden alleen zamenwerken, om den algemeenen vrede te behouden, en wel naar aanleiding van het voorbeeld van 1840 en het verdrag van 1841, door Rusland zelf mede tot stand gebragt. Het gold alstoen om Frankrijk's wil tot afzonderlijke handeling tegen te gaan; Engeland verbond zich destijds met de Noordsche mogendheden; thans is het geen ander geval, dan dat, om van Ruslands zijde werkelijke afzonderlijke handeling te wederstaan. Het blad meent, dat het verbond der vier mogendheden, ook tot dwangmaatregel, minder gevaarlijk voor de rust van Europa is dan eene worsteling door twee mogendheden alleen tegen Rusland aangevangen. Het eindigt met op Europa's vast besluit te rekenen, ten einde datgene te keeren wat het Ruslands heerschzucht noemt.

Het Parijsche blad de *Constitutionnel* heeft in zijn n°. van den 21 een betoog in gelijken geest, van de pen des heeren Granier de Cassagnac. Ook deze houdt de onzijdige stelling van Oostenrijk en Pruissen alsnu onmogelijk; en dringt er op aan, dat deze een werkzaam aandeel aan de verzekering van het evenwigt van Europa nemen door de handhaving van het verbond van 1840—41. — Opmerkelijk is het, dat het *Journal de Frankfort*, dat doorgaat voor den tolk van de Oostenrijksche regering, in een zijner jongste nrs. een betoog van nadrukkelijken aard tegen Rusland heeft, de schuld van den tegenwoordigen stand van zaken op dat land werpende. Het geeft te verstaan, dat Oostenrijk zich regtens genoodzaakt zal zijn, zich ten slotte tegen Ruslands staatkunde te verklaren; daar het evenzeer de volkomen onafhankelijkheid en onschendbaarheid des Ottomanischen Rijks heeft gewaarborgd. Het zegt zelfs, dat Oostenrijks onzijdigheid zal ophouden, als Rusland zijne beloften niet nakomt van die te eerbiedigen. Spoedig zal blijken wat van een en ander zij.

— Ook andere Engelsche ministeriële bladen doen opmerken, dat men, te oordeelen naar den toon der Oostenrijksche dagbladen, in Weenen meer beducht schijnt te worden op de gevaren, welke Oostenrijk zou loopen, indien het zich niet, met de westersche mogendheden, tegen de aanmatigingen van Rusland verzet. Het is in de daad (dus merkt ons ministrieel avondblad op) hoog tijd voor Oostenrijk, om wakker te worden en te handelen: het loopt anders gevaar, van te grond te gaan. De meer manmoedige toon van de Oostenrijksche bladen, zoowel in Weenen, als te Triest, kan met welgevallen beschouwd worden als eene eerste vrucht van de nu door de westersche mogendheden aangenomene meer krachtvolle houding.

FRANKRIJK.

Een dagblad meent te weten, dat terstond na den aanvang van den oorlog tusschen Frankrijk en Engeland eenerzijds en Rusland anderzijds, door de beide eerstgenoemde landen gezamelijk eene geldleening van 400 millioen zal worden gesloten tegen eene rente van 3 p. ct.

— De toon onzer dagbladen is zeer oorlogzuchtig; de ongeloovigsten aan krijg erkennen thans, dat men tot dat uiterste is gekomen. Men verwacht met elk oogenblik het vertrek van den Russischen gezant.

BELGIE.

In de op 19 gehoudene zitting van de Kamer van Gedeputeerde Staten, heeft de minister van Finantiën een wetsontwerp ingediend, strekkende tot geheele opheffing der regten van invoer, betreffende een aantal grondstoffen welke de nijverheid hier te lande gebruikt. De minister heeft te kennen gegeven, dat de regering voornemens was, om andere belastingen voor te dragen tot aanvulling van het te kort, 't welk een noodwendig gevolg zou zijn van de verminderde opbrengst der regten op den invoer.

Nog heeft de minister van Buitenlandsche Zaken zich bereid verklaard, om inlichtingen te geven, aangaande den stand der onderhandelingen tusschen Belgie en de duitsche Tol-vereeniging. Hij heeft alleen gewenscht daartoe over te gaan in eene zitting met geslotene deuren. Die zitting heeft den 20 plaats gehad.

DUITSCHLAND.

Men verneemt, dat de Duitsche Bondsvergadering, geenerlei verklaring heeft afgelegd, nopens de onzijdige houding, welke zij in het Oostersche vraagstuk denkt aan te nemen.

— In de zitting van den 19den dezer is eene nieuwe nota van de fransche regering aan den Duitschen bond nopens de Oostersche aangelegenheden voorgelezen. Daaruit moet voornamelijk blijken, dat eene minnelijke oplossing van dit netelige vraagstuk niettegenstaande de verwikkelingen van den jongste tijd, nog niet tot de onmogelijkheden behoort. (Zie echter Turkije, Frankrijk en Engeland.) In dezelfde zitting is beraadslaagd over het effectief van het bondsleger en van de reserven.

— Als een voorbeeld van het gewigt des Noord Duitschen zeehandel kan strekken, dat de handels-beweging te Hamburg en Bremen alleen, in het vorige jaar ongeveer 470 millioen heeft bedragen.

OOSTENRIJK.

Het berigt, dat Oostenrijk in de Bondsvergadering eene nieuwe mededeeling zal doen ten aanzien van de Oostersche quaestie, bevestigt zich, maar dat, volgens hetwelk Pruissen en Oostenrijk ter zake derzelfde quaestie, een neutraliteitsverdrag zouden hebben gesloten, wordt tegengesproken.

— Te Weenen zijn geruchten in omloop nopens nieuwe mobiliseringen van troepen, alsmede nopens het oprigten van een observatieleger in de nabijheid van het Russisch-Turksche oorlogstooneel. Doch die geruchten schijnen grootelijks overdreven te zijn. Het eenige, wat door de Oostenrijksche regering in dit opzigt nog is verrigt, bestaat in het aan de verschillende bevelhebbers gezonden bevel, om naauwkeurige opgaaf te doen van het voorhanden zijnde krijgsmateriaal.

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

Te Christiania is bij den staatsraad eene voordragt des konings ingekomen, tot het aanvoeren van matrozen.

SPANJE.

Berigten uit Madrid van 19 Januarij houden in, dat bij besluit der Koningin de minister van financien als zoodanig ontslagen is en de generaals, die tot de oppositie-partij behooren, uit hunne bedieningen ontzet zijn. De generaals Concha en O' Donnell zijn naar de Kanarische eilanden verbannen.

GRIEKENLAND.

Uit Athene wordt van den 13den Jan., de dood medegedeeld van den generaal Haggi Christos, de bekende veteraan van de Grieksche onafhankelijkheid, en die eene groote rol in Griekenland gespeeld heeft.

RUSLAND.

LAATSTE BERIGTEN. Eene derde uitgave van den *Times*, van den 21 Januarij, behelst den hoofdinhoud van HET ANTWOORD DES KEIZERS VAN RUSLAND OP DE VOORSTELLEN VAN de Weener conferentie.

Daarin wordt gezegd;

«De Weener voorstellen, behalve dat zij onbestaanbaar zijn met des Keizers waardigheid, strekken alleen om de aandacht af te leiden van het wezenlijk vraagstuk, tusschen Rusland en de Porte aanhangig, en ZIJ WORDEN DIENSVOLGENS ONVOORWAARDELIJK VERWORPEN.

«Ten einde echter het bewijs te geven, dat hij alsnog geneigd is, om te onderhandelen, heeft de Keizer Prins Gortschakoff tot zijnen gevolmagtigde benoemd; en de Porte heeft zich tot hem te wenden wanneer zij geneigd is te onderhandelen. Zulk een stap van de zijde der Porte zal echter noodeloos zijn, indien zij handelt onder den verkeerden indruk, dat de Keizer van eenige voorwaarden, door vorst Menzikoff gesteld, zal afwijken.

«Ieder gevolmagtigde van de Porte moet voorzien zijn van een firman, waarin duidelijk vermeld is, dat de Porte, het tegenwoordig geschil beschouwende als uitsluitend bestaande tusschen Rusland en haar, erkent, dat het tusschen deze twee mogendheden moet geregeld worden.»

Dit voor zoo veel de Weener voorstellen betreft.

Wat aangaat de beslissingen van Frankrijk en Engeland over het binnenzeilen in de Zwarte zee, heeft, volgens den *Times* van den 21, graaf van Nesselrode geen antwoord gegeven en alleen (den 12 Januarij) verklaard, dat hij de bevelen van zijnen keizerlijken meester zou afwachten. Den 14 was er nog geen antwoord ontvangen. «Doch schrijft men uit Petersburg aan genoemd blad, de Keizer van Rusland heeft besloten, een zeer beslissend antwoord op de Fransche en Engelsche nota te geven. Dat antwoord zal door de gezanten van den Czaar te Londen en te Parijs worden toegezonden.»

TURKIJE.

Aan de verwachting, dat het wintergetijde het staken der vijandelijkheden in de Donauvorstendommen zou ten gevolge hebben, is thans meer dan ooit den bodem ingeslagen. Het is vooral aan de boorden von den Donau, dat de worsteling weder met vernieuwde kracht van weerszijden begonnen is. Men weet, met welke hardnekkigheid in deze maand, gedurende vier achtereenvolgende dagen, in klein Wallachije gevochten is, zonder tot eene beslissende uitkomst te geraken. Telegraphische berigten uit Weenen van den 20sten melden thans, dat drie dagen later een aanval aan de andere zijde van Wallachije, tegen Matchin heeft plaats gegrepen, en wat meer zegt, dat DE RUSSEN DEN DONAU ZIJN OVERGETROKKEN EN SILISTRIA HEBBEN BEZET.

Matchin, eene Turksche vesting, ligt aan den regteroever des Donau's, bijna tegenover Brailow eenige mijlen van Isactcha, waar gelijk men zich herinnert, het eerste kanonschot voor twee of drie maanden is gelost.

Reeds voor eene week of drie hadden de Russen een aanval tegen Matchin beproefd, welke echter zonder gevolg bleef; van weerszijden leed men eenig verlies, waarna de aanvallers terugtrokken. Volgens het dagblad van Kronstad zouden de Turken, ten gevolge van deze ontmoeting, tot de boorden der rivier zijn voortgerukt, en aldaar batterijen hebben opgerigt, met welke zij den aan de andere zijde der rivier gekampeerden vijand, tot op een kwart mijl van Brailow, verontrustten. Het is nog onzeker, of de Russen een nieuwen aanval tegen de kleine Turksche vesting hebben beproefd, om aan dezen staat van zaken een einde te maken, dan wel ingevolge een algemeen en vastgesteld plan. Zooveel is echter zeker, dat, volgens genoemde depêche, de Russen op den 13den, Matchin van alle zijden hebben aangegrepen, en bij het afgaan dier berigten het gevecht voortduurde, zonder dat de einduitslag nog te voorzien was.

De generaal Prins Gortschakoff is van Bucharest te Krajoua aangekomen ongetwijfeld, om den grooten aanval tegen Kalefat te besturen welke de gevechten van 6 tot 10 Jan. hebben doen uitstellen, doch waarvan de generaal niet heeft afgezien.

Te Guirgewo maakten de Russen groote toebereidselen om Rutschuk aan te tasten.

Deze voorwaartsche bewegingen der Russen en den overtogt over den Donau zijn geheel overeenkomstig de staatsstukken, [illegible] wordende (zie onder *Rusland*); en zullen waarschijnlijk door nieuwe krachtige maatregelen van de zeemogendheden gevolgd worden (zie *Engeland* en *Frankrijk*).

Wat te midden van dit alles de jongste bewegingen der onderscheidene vloten in de Zwarte zee betreft, men verzekert, dat de geheele Russische vloot van Sebastopol was uitgeloopen. De admiraal Dundas had besloten, zijne scheepsmagt niet te verspreiden, zoo als eerst het voornemen was, en was van de zuidkust naar de westelijke overgeloopen, alwaar de verbonden vloten denkelijk in de baai van Kavarna (ter hoogte van de vesting Varna) het anker zouden laten vallen. Door die stelling kan men hulp bieden aan de troepen van den Donau, en tevens, des noodig, spoedig Konstantinopel helpen beschermen. Men verzekerde dat de Russische vloot ook naar de westelijke kust was gestevend, en het laat zich zeggen, bij de bovengemelde bewegingen der Russen te lande, dat dit waarschijnlijk is, daar de vloot die hoogstgewigtige bewegingen zal willen ondersteunen. Maar dit juist levert het groot gevaar op van eene botsing met de verbonden vloten, ofschoon het uit de aanvankelijk gegeven en thans bekend geworden instructiën minder zou volgen. Die komen toch hierop neder: «Russische schepen te begroeten; de bewegingen te bepalen tot het begeleiden van Turksche schepen naar verschillende Turksche havens, of langs de Turksche kusten te kruisen; alle botsing met Russische oorlogschepen te vermijden, en die tusschen de oorlogvoerende partijen te beletten; de Russische kust niet te naderen, en, indien zij door de Russen aangevallen worden, zich alleen verdedigenderwijs te gedragen.»

De Engelsche bladen spreken echter van andere voorschriften en van een vast operatie-plan, door admiraal Dundas te volgen.

Men verneemt voorts uit de Zwarte zee, dat de Russen, op verschillende punten, en vooral in de Krim, kustbatterijen en andere buitengewone versterkingen aanleggen. Zij hebben voorts de bakens verlegd, de kustlichten veranderd en de bezettingen der zeeplaatsen vermeerderd.

— Uit Smyrna wordt van den 11den gemeld, dat het Pruissische oorlogschip *Carolina* aldaar is aangekomen. De koninklijke Pruissische commodore Schröder is naar Konstantinopel ontboden.

PERZIE.

Wat men verwacht heeft, is geschied. De schach is alweder, en ditmaal tot Rusland gekeerd. *Hij heeft een aanvallend en verwerend verbond met Rusland gesloten*; en daarop zijn de Engelsche en Turksche gezanten uit Teheran vertrokken. Men zegt, dat Perzië drie legers te zamen trekt, waarvan een om in Georgie den krijg te voeren onder de bevelen van Prins Woronzoff; een ander om tegen het pachalik van Bagdad op te rukken, terwijl een derde de kust van de Perzische golf moet bewaken tegen eene

landing der Engelschen. Rusland zal de oorlogskosten betalen.

— (Andere berigten trekken een en ander nog in twijfel; volgens die berigten zouden de Engelsche en Fransche gezanten zich werkelijk nog te Teheran bevinden. Het is moeijelijk, uit die elkander geheel wedersprekende berigten de waarheid op te maken.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indie.

(Vervolg.)

Art. 35. De straffen bij de wet, regelende de verantdelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen, tegen de daarbij omschreven misdrijven bedreigd, zijn toepasselijk op den G.-G., in de gevallen bij het voorgaande artikel vermeld.

Art. 36. In geval van vervolging, naar aanleiding van art. 159 der Grondwet of wel ter zake van misdrijf of overtreding buiten de waarneming zijner bediening begaan, legt de G.-G., op ontvangen bevel van wege den Koning, zijne waardigheid neder in handen van den daartoe door den Koning of door dit reglement aangewezen opvolger, en begeeft zich naar Nederland op de wijze en binnen den tijd, door den Koning in elk geval te bepalen.

Art. 37. De Gouverneur-Generaal is opperbevelhebber van de in Nederlandsch Indie aanwezige zeemagt, behoudens hare administrative betrekkingen tot het Departement van Marine. Hij beschikt over de schepen en vaartuigen en derzelver manschap, in overeenstemming met de door den Koning gegeven voorschriften, zoo als hij meest oorbaar acht voor de belangen van Nederlandsch Indie.

Art. 38. De Gouverneur-Generaal is opperbevelhebber van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt. In Nederlandsch Indie worden de officieren door den Gouverneur-Generaal benoemd en ontslagen, op den voet door den Koning bepaald. De regelen omtrent het toekennen van pensioenen en gagementen worden door den Koning gesteld.

Art. 39. In geval van oorlog of opstand, neemt de Gouverneur-Generaal de maatregelen, die hij in het belang van het Rijk en van Nederlandsch Indie noodzakelijk acht, ook de zoodanige waartoe anders 's Konings magtiging vereischt wordt. Bepaaldelijk heeft hij alsdan de magt, om Nederlandsch Indie, geheel of gedeeltelijk, in staat van oorlog of beleg te verklaren, wetten te schorsen en autoriteiten op te heffen. De Gouverneur-Generaal kan de uitoefening dier magt in de bezittingen, buiten Java en Madura, voor eenen bepaalden tijd aan burgerlijke militaire gezaghebbers opdragen.

Art. 40. De Gouverneur-Generaal verklaart oorlog aan, en maakt vrede en andere verdragen met Indische vorsten en volken, alles met inachtneming van de bevelen des Konings.

Art. 41. Aan personen, niet in Nederlandsch Indie geboren, die gevaarlijk worden geacht voor de openbare rust en orde, kan het verder verblijf aldaar door den Gouverneur-Generaal worden ontzegd. Het daartoe strekkend besluit bepaalt een redelijken tijd, die den betrokken persoon gelaten wordt voor het orde stellen op zijne zaken. De Gouverneur-Generaal kan, bij een door hem onderteekend bevel, gelasten dat de betrokken persoon, in afwachting van eene gelegenheid tot verwijdering, in hechtenis worde genomen. Het besluit tot verwijdering, en het bevel tot inhechtenisneming worden aan den betrokken persoon bij geregtelijke acte beteekend. De Gouverneur-Generaal brengt het besluit tot verwijdering, met het advies van den Raad van Nederlandsch Indie en de verdere stukken, onverwijld ter kennis van den Minister van Kolonien.

Art. 42. Aan personen, niet in Nederlandsch Indie geboren, kan door den Gouverneur-Generaal, in het belang der openbare rust en orde, het verblijf in bepaalde gedeelten van Nederlandsch Indie worden ontzegd. Wanneer de maatregel iemand betreft, tot de Europesche bevolking behoorende, wordt het besluit met het advies van den Raad van Nederlandsch Indie en de verdere stukken, overwijld gebragt ter kennis van den Minister van Kolonien.

Art. 43. De G.-G. kan aan personen, binnen N. I. geboren, in het belang der openbare rust en orde, eene bepaalde plaats aldaar tot verblijf aanwijzen, of het verblijf in bepaalde gedeelten van N. I. ontzeggen. De G.-G. kan, bij een door hem onderteekend bevel, gelasten, dat de betrokken persoon, in afwachting van eene gelegenheid tot verwijdering, in hechtenis worde genomen. Het besluit tot verwijdering en het bevel tot in hechtenisneming worden aan den betrokken persoon bij geregtelijke acte beteekend. Wanneer de in dit artikel bedoelde maatregelen personen betreffen, tot de Europesche bevolking behoorende, wordt gehandeld overeenkomstig het laatste lid van het voorgaande artikel.

Art. 44. In de gevallen bedoeld in de artt. 41, 42 en 43 wordt, tenzij gewigtige redenen zich daartegen verzetten, door den G.-G. niet beslist, dan nadat de betrokken persoon in zijne verdediging is gehoord.

Art. 45. Behoudens de uitzonderingen, bij dit reglement bepaald, worden de ambtenaren benoemd, ontslagen en op [illegible] gesteld door den G.-G., overeenkomstig bepalingen [illegible]den Koning vastgesteld.

[illegible] 46. De G.-G. regelt het bedrag der bezoldigingen en soldijen, voor zoover het niet door den Koning vastgesteld is. Bezoldigingen en soldijen bij Koninklijke besluiten vastgesteld, of begrepen in eene goedgekeurde begrooting, kunnen door den G.-G. zonder magtiging des Konings niet worden verhoogd.

Art. 47. Het bezoldigen der ambtenaren geschiedt, naar het beginsel, dat, behalve de toe te leggen jaarwedde, geene andere dan de uitdrukkelijke toegestane voordeelen uit het ambt mogen worden getrokken. Bij elke benoeming tot een ambt, aan hetwelk, behalve de vaste bezoldiging, andere voordeelen verbonden zijn, wordt het genot daarvan bij besluit van den G.-G. aan den benoemde vergund. Spillagien of overwigten worden nimmer beschouwd als voordeelen aan de ambten verbonden, maar slechts als middelen om verliezen, buiten de schuld der ambtenaren ontstaan, te vergoeden. Het bepaalde bij art. 3 van dit reglement is op alle ambtenaren toepasselijk.

Art. 48. De G.-G. heeft het regt van gratie van straffen door regterlijke vonnissen in N. I. opgelegd, na gehoord advies van het Hooggeregtshof. Voor zooveel inlandsche vorsten en hoofden betreft, heeft hij ook, in overeenstemming met den Raad van Indie, het regt van amnestie en abolitie.

Art. 49. De G.-G. heeft de magt om dispensatie te verleenen, in de gevallen bij de wetten, Koninklijke besluiten en ordonnantien omschreven, voor zooveel regtszaken betreft, na gehoord advies van het Hooggeregtshof.

De G.-G. kan ook, in overeenstemming met den Raad van N. I., en na gehoord advies van het Hooggeregtshof, dispensatie verleenen van eene bepaalde ordonnantie, in de gevallen daarbij niet voorzien.

Art. 50. De G.-G. verleent in naam des Konings, zeebrieven aan schepen en vaartuigen, op de Europesche wijze getuigd. Vaartuigen, op de inlandsche wijze getuigd, worden van jaarpassen voorzien; een en ander overeenkomstig reeds vastgestelde of nader vast te stellen ordonnantien.

Art. 51. De G.-G. heeft de magt om onteigeningen ten algemeene nutte te bevelen, op den voet bij art. 73 bepaald.

Art. 52. De bescherming der inlandsche bevolking tegen willekeur, van wien ook, is een der gewigtigste pligten van den G. G. Hij zorgt dat de besturende ambtenaren de daaromtrent bestaande of nader uit te vaardigen verordeningen stiptelijk nakomen, en dat den inlanders overal gelegenheid gegeven worde om vrijelijk klagten in te leveren.

(Wordt vervolgd.)

's Gravenhage, 23 Januarij.

Bij het hooge gewigt, dat dagelijks meer de buitenlandsche gebeurtenissen opleveren, vestigen wij de aandacht onzer Lezers op onzen rubriek Buitenland, die, met zorg bearbeid, dagelijks een zoo volledig mogelijk overzigt der jongste Niewstijdingen bevat.

Z. M. heeft ten gevolge van het overlijden van den heer P. J. Prinsen, tot directeur en onderwijzer bij de kweekschool van onderwijzers voor de lagere scholen te Haarlem, tijdelijk benoemd de heer G. H. Geerligs, onderwijzer aldaar.

Z. M. heeft tot lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Nijmegen benoemd de heer mr. C. F. J. F. baron Hacfort van ter Horst, regter in de arrondissements-regtbank en lid van den gemeenteraad te Nijmegen.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Joure c. a. de heer F. H. Ter Horst, thans ontvanger te Lemmer.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der gemeenten hierna genoemd, als: van de Herv. gemeente van Hierden, onder de classis van Harderwijk, op B. L. Muller, predikant te Schoonrewoerd; van de Hervormde gemeente van Groote Lindt en Heer-Oudelands-Ambacht, onder de classis van Dordrecht, op W. F. A. Koelensmid, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht; van de Hervormde gemeente van Oijen en Megen, onder de classis van 's Hertogenbosch, op E. J. W. Koch, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Noordholland; van de Remonstransch-Gereformeerde gemeente te Gouda, op J. N. Scheltema, predikant te Zwammerdam c. a.

Burgemeester en Wethouders der residentie hebben ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat alle rekeningen van leverantien of van werken, ten behoeve der gemeente, over het afgeloopen dienstjaar 1853 gedaan, vóór of uiterlijk op den 1 Februarij a. s. zullen moeten worden ingeleverd; zullende een ieder aan zich zelven te wijten hebben de nadeelige gevolgen, welke uit verzuim ten deze kunnen voortvloeijen.

Met genoegen kunnen wij berigten, dat aan den onlangs door eenige heeren boekdrukkers alhier, geuitten wensch, dat door de leden-tooneelisten der typographische vereeniging «*Door eendragt t' zaam verbonden*», de voorstelling van het jongste kopperfeest nogmaals door hen zou worden opgevoerd, *ten voordeele der algemeene armen*, gevolg zal worden gegeven, en wel in het lokaal der *Hoogduitsche Opera*, in de Korte Houtstraat. Wij hopen dat aan deze voorstelling, om haar weldadig doel, eene ruime deelneming en ondersteuning moge te beurt vallen, te meer daar die vereeniging alleen in buitengewone omstandigheden, tot verzachting van het lot harer ongelukkige natuurgenooten, voor het publiek optreedt.

Wij vernemen met genoegen, zegt de [illegible], dat de Nederl. Rhijnspoorweg-Maatschappij [illegible] is, omtrent de levering van het noodige materieel voor de exploitatie op smal-spoor, te contracteren tot prijzen, welke slechts weinig te boven gaan de geraamde sommen, niettegenstaande de algemeene aanzienlijke rijzing der prijzen van schier alle grondstoffen. Zoodra de weersgesteldheid het toelaat, zal de constructie der werken met allen ijver worden hervat, ten einde beide de lijnen op den daartoe bepaalden tijd te kunnen openen, waarvoor te meer aanleiding bestaat, nu de werken, op het door de directie der Keulen-Mindener-Maatschappij aan te leggen gedeelte mede zijn aangevangen en met den meesten spoed zullen voortgezet worden.

In den loop van het vorige jaar zijn 39 predikanten der Herv. kerk overleden, van welke 18 dienstdoende en 19 emeriti: 94 predikanten werden in hunne dienst bevestigd, onder welke 36 kandidaten tot de heilige dienst; 39 vierden hunne 25jarige, 8 hunne 40jarige en 2 hunne 50jarige dienst. Domine Damsté, te Uithuizermeeden, in Groningen, mogt het genoegen smaken 62 jaren in dienst der kerk te zijn geweest, waarna hij emeritus is geworden. Er werden 168 beroepingen op predikanten uitgebragt, van welke 66 te vergeefs, waarvan de gemeente Monnickendam alleen 11 vruchtelooze beroepen uitbragt.

** De Burgemeester van Krimpen aan de Lek heeft geadverteerd, dat de kermis binnen die gemeente is afgeschaft.

* Eergisteren namiddag is alhier overleden de heer F. J. Mahieu, ridder der orde van den Ned. Leeuw, Referendaris bij het Departement van Justitie, Inspecteur der gevangenissen hier te lande; een man, die zich de algemeene achting had weten te verwerven door de wijze, waarop hij zijne dikwerf hoogst moeijelijke taak vervulde. Dat hij daarin eenen ongeloofelijken ijver en naauwgezetheid in pligtsbetrachting aan den dag legde, werd evenzeer door ieder, die in staat was, dit na te gaan, erkend, als ook dat hij daarbij door kennis van zaken de dienst wist te regelen, te verbeteren waar dit noodig was. Bovenal echter deed hij zich in zijnen ruimen werkkring kennen als de menschlievende man, die zijne roeping ten behoeve van de gevangenen, zoowel als van de maatschappij geheel verstond. Zijn dood wordt door zijne betrekkingen, maar ook door zijne talrijke vrienden diep betreurd.

* Naar men verneemt zal morgen in de vergadering van den gemeenteraad alhier, door heeren Burg. en Wethouders hun preadvys worden uitgebragt over de vraag, nopens het behoud of de afschaffing der kermis of jaarmarkt. Men verzekert, dat het zal zijn *voor* het behoud daarvan. Waarschijnlijk zal dat vraagstuk ook in die zitting worden behandeld.

* Op Donderdag, 26 Jan. aanstaande, zal door den directeur van den Franschen schouwburg alhier eene tooneelvoorstelling gegeven worden ten voordeele van de algemeene armen dezer stad, welke voorstelling zal bestaan in de Opéra, Les Mousquetaires de la Reine, van Halevy, voorafgegaan door de Vaudeville: Le Chevalier des dames. Men mag verwachten, dat zoowel het goede doel als het belangrijke der voorstelling, waarbij ook de eerste danseuse mlle. Bertin zal medewerken, velen zal aansporen, om op dien avond in den schouwburg tegenwoordig te zijn, ten einde op die wijze te gelijker tijd weldadigheid te oefenen en de kunst te huldigen.

Schiedam, 21 Januarij. Woensdag den 18 dezer, des avonds ten 9 ure, is het ijs in de rivier vóór deze stad losgeraakt, en hoozeer er aanvankelijk zeer veel drijfijs op stroom was, is reeds Donderdag morgen het Schiedamsche barkschip *St. Vincentius van Paulo*, kapt. A. Leeflang, door de stoomboot *Reserve* van Rotterdam voor deze stad gesleept en alhier in de haven gehaald. Den volgenden dag is uit het kanaal, met de stoomboot *Souverein*, alhier gebragt het schip *Prins Albert*, met eene lading rogge van Riga, dat mede in de haven is gekomen; spoedig kan men dus de geheele heropening der scheepvaart te gemoet zien.

— De bevolking van Delfshaven bedroeg op den 31 Dec. jl. 3,660 zielen, hetgeen een vooruitgang van 225 inwoners in den loop van één jaar aanwijst, aangezien die bevolking op 31 Dec. 1852, 3435 zielen bedroeg. Deze aanzienlijke vermeerdering is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de belangrijke uitbreiding van tijd tot tijd aan handel en nijverheid aldaar gegeven; behalve door de vele aldaar bestaande fabrieken, is hiertoe niet weinig bijgedragen door de uitgebreide fabriek van de heer van Everdingen Evrard en door de bloeijende scheepstimmerwerf van den heer de Hoog, bij welke inrigtingen zoo vele huisgezinnen hun bestaan vinden. *(S. C.)*

Gouda, 20 Jan. De vorst had de werkzaamheden [illegible] de spoorbaan doen staken; thans [illegible] dagen met kracht hervat.

Utrecht, 22 Januarij. [illegible] verneemt men, dat zich eene maatschappij [illegible] onder directie van den heer G. de Wal [illegible] eene dagelijksche, geregelde en goedkoope [illegible] communicatie daar te stellen tusschen Amsterdam [illegible] Utrecht en Vreeswijk, in verband met de [illegible] van Vreeswijk op Gorinchem, geheel Noord-Brabant en de Rijnvaart. [illegible] zoo ver gevorderd, dat men als het [illegible] open water afwacht, om de schroefstoomboot in dienst te brengen.

Amersfoort, 22 Jan. Naar het schijnt, bestaat er thans weinig afdoening van zaken bij het Ministerie van Binnenlandsche zaken, zoodat, ook in dit opzigt, het

wederom naar het oude terugkeert, toen de zaken soms jaren onafgedaan bleven liggen.

In de dezer dagen te Amersfoort gehoudene raadsvergadering werd door den burgemeester medegedeeld, dat de goedkeuring van het nieuwe tarief op de algemeene begraafplaats, door de Regering wederom een half jaar was verdaagd. Dit tarief werd den 9 Mei 1853 door den Raad gearresteerd en vervolgens opgezonden; bestaande uit slechts één enkel artikel, met eene vermindering op het heffen dier gelden, groot drie artikelen. De goedkeuring werd door de Regering eerst verdaagd tot 1 Julij 1853, vervolgens tot ult°. 1853 en nu weder tot 1 Julij aanstaande. Intusschen blijven de ingezetenen verstoken van de belangrijke vermindering dier regten, bij dit nieuwe tarief voorgesteld.

Wanneer de Regering voor eene dergelijke onbeduidende zaak meer dan een jaar noodig heeft, om zich te bedenken, zoo vraagt men hoe vele jaren of eeuwen zij dan wel zal noodig hebben, om de generale herziening van het belastingstelsel van deze en zoo vele andere gemeenten, na te zien, wanneer die, op het einde der vijf jaren, bij de Gemeentewet voor de herziening derzelve toegestaan, bij honderden zullen opgezonden worden.

** **Aalten**, 21 Jan. Het bestuur dezer gemeente heeft een besluit uit 's Gravenhage ontvangen, waarin bepaald wordt, dat ons Gouvernement en dat van Pruissen overeengekomen zijn, om een *kunstweg* te leggen van Aalten naar de stad Bocholt in Pruissen.

Dankbaar voor de onvermoeide pogingen van den Burgemeester en eenige leden van het Bestuur zal nu nog in den loop van dit jaar dit aanzienlijk dorp, hetwelk ruim 7000 zielen telt als het ware een vereenigingspunt van kunstwegen worden zooals van het Pruissische stadje Odink over Winterswijk, Aalten en verder naar Arnhem, welke weg bereids af en reeds geopend is.

Verder van Overijssel en Zutphen over Groenlo, Lichtenvoorde en Aalten naar de Pruissische steden Bocholt en Wezel, waarmede men thans reeds druk aan het werk is en dan nog tevens van Aalten met een zijtak over Dinxperlo en Anholt naar de Stations, die vermoedelijk niet verre van de laatste stad zullen komen, om van daar naar de beide koningrijken per spoortrein te kunnen reizen.

Inderdaad zeer belangrijk voor de ingezetenen dezer Gemeente, die de twee kunstwegen tot het Winterswijksche en Varsseveldsche gebied voor eigene rekening hebben daargesteld niet alleen, maar nog daarenboven vrijwillig van de Provinciale subsidie ad *f* 4000 ten behoeve van de gemeente Wisch hebben afgestaan, dat zij nu voor hunne belangrijke opofferingen ook eindelijk zijn geraakt en nu nog meerder zullen geraken, in een genot waarvan zij tot dusverre verstoken zijn geweest.

Aalten is in den volsten zin om hare ligging gezond, en aangenaam in de conversatie en daar nu door de gemakkelijke communicatie te plaatsen, als het ware digter bij elkander komen, zoo zal het voor nieuwe inwoners, welke al van lieverlede komen, veel genoegen opleveren.

△ **Deventer**, 22 Januarij. In de tapijtfabriek alhier is thans afgewerkt een fraai Smirnasch tapijt, hetwelk bestemd is tot geschenk van Z. M. den koning aan den keizer van Frankrijk.

†† **Nijmegen** 22 Januarij. Het ijs vóór deze stad hetwelk voor eenige dagen een zeer dreigend aanzien had, en zich langs deze stad had opgehoopt, waardoor het water op den 12 dezer in een etmaal ongeveer tien voeten gerezen was, is langzamerhand op en in elkander geschoven en bij mist en vallend water nagenoeg verdwenen; terwijl het zich heeft vastgezet beneden het fort Kraijenhoff. De communicatie met den overkant is nu ook geheel hersteld, geschiedende geregeld met schuiten en veer-aken, waarin men zich hier zeer verheugt, daar, door eene vierdaagsche algeheele stremming men gebrek begon te krijgen aan eenige dagelijksche behoeften, onder anderen aan de zoo hoogst noodige gist.

═ **Nijmegen**, 22 Jan. Het ijs in de rivier de Waal is thans vóór en boven deze stad opgeruimd doch een half uur beneden de stad heeft het zich vastgezet, en versterkt zich door de vorst van heden. Op de ondiepten binnen stroom en dezer stadskaaijen zit echter nog eene massa ijs.

Eenige sjouwerlieden gister avond bezig zijnde het ijs onder de kraan op te ruimen, viel een hunner boven op een los stuk staande, achterover met het ijs in den fellen stroom en zoude waarschijnlijk verdronken zijn zoo hij niet door spoedig aangebragte hulp van een turfdrager G. de B.... gered ware en hij dus met den schrik en een nat pak vrij kwam.

∨ **Gramsbergen**, 20 Jan. Men meldt omtrent het aldaar gebeurde in den nacht van Zondag ll. o. a. het volgende. 's Nachts om een uur, wierpen eenige personen eenen jongen, zekeren Karel Dirks, in het water. De nachtwacht juist in de nabijheid zijnde haalde hem er uit en herkende een der daders. Van een en ander is procesverbaal opgemaakt. Men onderstelt dat de in het water verstijfde het zeker met zijn leven zoude hebben moeten boeten ware hij niet in tijds door de nachtwacht gered. Het is te hopen, dat de daders de welverdiende straf niet zullen ontgaan, ten einde aan dergelijke baldadigheden, welke de schromelijkste gevolgen na zich kunnen slepen, paal en perk worde gesteld.

§ **Hardenbergh**, 22 Jan. Een brigadier, die zonder het noodige verlof daartoe te hebben verkregen deze week zijn bataillon te Deventer heeft verlaten, is hier gisteren avond door de Maréchaussées van Ommen in een logement van het bed geligt, geboeid en in verzekerde bewaring gebragt, om vervolgens weder naar zijn corps te worden teruggevoerd.

Naar men verneemt moet hij te Bremen te huis behooren, in den laatsten oorlog tusschen Sleeswijk, Holstein en Denemarken — voor eerstgenoemd land hebben gestreden en na de ontbinding van het leger hier voor het corps Dragonders zijn aangenomen.

♯ **Hoorn**, 22 Jan. Eindelijk zal onze stad in het bezit komen van eene stoomboot op Amsterdam. Lang was deze onderneming in de geboorte, thans is echter het eene uitgemaakte zaak. De boot of booten, die in de vaart zullen komen, zijn reeds aangekocht, en reeds heeft de directie een huis, digt bij de vermoedelijke ligplaats der boot, aangekocht tot entrepôt, of tot eenig ander doel. Het zal niet missen, of die versnelde communicatie met de hoofdstad moet aan de stad en hare burgers veel voordeel opleveren. Wenschelijk ware het, dat te gelijker tijd ook eene boot van de vaart op Londen hier aangelegd werd; dit zou Hoorn eens weder doen worden wat het in vroegere eeuwen was. Vooral voor den veehandel, die hier wekelijks in uitgebreidheid toeneemt, was eene boot op Londen eene welvaartsbron van groot aanbelang.

** **Enkhuizen**, 22 Januarij. Met genoegen vernemen wij dat door den Gemeente raad der stad Enkhuizen, lettende op een verzoekschrift, aangeboden door een twaalftal partikulieren en zes en dertig personen uit den handwerkstand, den 29 december 1853 het besluit is genomen tot oprigting van eene bouwkundige teekenschool; dat zij daarvoor eene jaarwedde voor den onderwijzer heeft vastgesteld van *f* 400 en dat tot deze betrekking is benoemd de Heer Jan Reekers van Haarlem. Men is reeds begonnen aan een lokaal voor deze school in te rigten, en hoopt met Februarij een nuttige en heilzame zaak tot stand te brengen, welke jaren lang alhier gemist, voor den handwerkstand goed en doelmatig onderhoud zal verschaffen.

§ **Midwolda** den 20 Jan. In deze gemeente, waar eene overbevolking van arbeiders bestaat, bij de tegenwoordige duurte der levensmiddelen en het vroegtijdig invallen van den winter en groote behoeften, heeft het plaatselijk bestuur, doordrongen van den nijpenden toestand der schamele klasse, eene commissie gevormd, die zich volijverig belast, om den werkzamen arbeider, die door noeste vlijt, gaarne zijn karig stuk brood verdient, in de gelegenheid te stellen, zonder bedeeling voor de zijnen te zorgen, zoodat hier tot nog toe, geene collecte, ten behoeve van dezulken heeft plaats gehad.

Dagelijks zijn een groot aantal krachtvolle mannen bezig, de daarvoor geschikte gronden van den landman om te wroeten, daaruit de aanwezige keisteenen te zoeken, die dan door genoemde commissie worden ingekocht, en die door meer bejaarden tot grind worden verbrijzeld, waardoor beiden een tamelijk daghuur verdienen, meer dan met de beste bedoelingen, door weldadigheid zoude kunnen worden gegeven. De tegenwoordige duurte der levensmiddelen, heeft ons plaatselijk bestuur tot nadenken gebragt en de zorgende belangstelling voor het algemeen welzijn gescherpt, om door vereenigd streven den verarmden natuurgenoot op te heffen uit den druk, waaronder hij gebukt gaat en om door krachtige middelen de zorgbarende toeneming der armoede te bestrijden.

Het Departement van Finantien heeft medegedeeld, een *Staat van de Nederlandsche Koopvaardijvloot*, op ulto. December 1852 en ulto. December 1853.

Die vloot telde op ulto. Dec. 1852: 141 fregatten, 296 barken, 56 brikken, 134 schooners, 2 brigantijnen en barkentijnen, 88 galjoten en galjassen, 307 koffen, 282 tjalken, 36 smakken, 2 gaffel- en kaagschepen, 7 kotter-, sloep- en jagtschepen, 1 praam, 1 schokker, 39 hoeker-, 13 bun-, 46 bom- en pinkschepen, 6 vischsnikken, 1 jomp- of puntschip en 13 stoombooten, zijnde te zamen 1971 schepen, met eenen inhoud van 224,432 lasten.

Daarvan zijn verongelukt, gesloopt, enz. blijkens de in 1853 ingekomen berigten: 1 fregat, 6 barken, 1 brik, 2 schooners, 4 galjoten en galjassen, 45 koffen, 51 tjalken, 4 smakken, 1 gaffel- en kaagschip, 1 kotter-, sloep- en jagtschip, 1 praam, 3 hoekerschepen, 1 puntschip en 1 stoomboot; gezamentlijk 122 schepen, metende 6534 tonnen.

Voorts zijn in 1853 afgebouwd en hebben in dit jaar zeebrieven bekomen, 6 fregatten, 14 barken, 4 brikken, 36 schooners, 33 brigantijnen en barkentijnen, 12 galjoten en galjassen, 19 koffen, 1 tjalk, 1 paviljoen en pleitschip, 1 praam, 2 hoeker-, 7 bom- en pinkschepen, en 2 stoombooten, te zamen 183 schepen, metende 21,713 lasten.

Het totaal der op ulto. Dec. 1853 aanwezige schepen was: 142 fregatten, 334 barken, 66 brikken, 168 schooners, 2 brigantijnen en bargentijnen, 123 galjoten en galjassen, 783 koffen, 250 tjalken, 34 smakken, 1 gaffel- en kaagschip, 6 kotter-, sloep- en jagtschepen, 1 paviljoen en pleitschip, 1 praam, 1 schokker, 38 hoekers, 13 bun-, 53 bom- en pinkschepen, 6 vischsnikken en 15 stoombooten; te zamen 2037 vaartuigen, metende 239.601 lasten.

Het Departement van Finantien heeft voorts medegedeeld een staat van de in- en uitgaande beladen schepen, gedurende de jaren 1831 tot en met 1853. Wij zullen slechts het eerste en het laatste jaar nemen, ten einde een algemeen overzigt te geven van den vooruitgang van onzen onzen handel in dat tijdperk.

In 1831 werden *ingeklaard* onder Nederlandsche vlag, 1995 schepen, metende 229,436 tonnen, onder andere vlaggen 2545 schepen, metende 314,933 tonnen; totaal 4540 schepen, metende 544,360 tonnen, terwijl nog in *ballast* werden ingeklaard 403 schepen, metende 25,772 tonnen.

In 1853 zijn *ingeklaard* onder Nederlandsche vlag, 3118 schepen, metende 476,533 tonnen; onder andere vlaggen, 3268 schepen, metende 586,744 tonnen, totaal 6386 schepen, metende 1,063,277 tonnen; daarenboven werden nog *in ballast* ingeklaard 491 schepen, metende 87.060 tonnen.

In 1831 zijn *uitgeklaard*: onder Nederlandsche vlag, 1091 schepen, metende 140,269 schepen; onder andere vlaggen, 1769 schepen, metende 192,539 tonnen; totaal 2860 schepen, metende 332,858 tonnen; daarenboven zijn nog *in ballast* uitgeklaard 2102 scheren, metende 342,779 tonnen.

In 1853 daarentegen zijn *uitgeklaard*: onder Nederlandsche vlag, 2104 schepen, metende 327,026 tonnen; onder vlaggen 2.311 schepen, metende 438,907 tonnen; totaal 4,415 schepen, metende 765,933 tonnen tonnen, terwijl bovendien nog *in ballast* zijn uitgeklaard 2.679 schepen, metende 450.013 tonnen.

Correspondentie.

De stukken: «*Negen en vijftig jaar geleden*» en over de aanstaande benoeming van een regter-plaatsvervanger ter aanvulling van de leemte, die ontstaan is, doordien de heer van der Brugghen, als lid der Kamer, zijne regterlijke betrekking niet waarneemt, zijn voor plaatsing niet geschikt.

Advertentiën.

De Grondwet, Dagblad.
De Weegschaal, Weekblad.

HH. liefhebbers van Dagblad-lectuur, die genegen zijn om bovengenoemde Bladen ter lezing te ontvangen, worden verzocht zich *franco* te adresseren aan den Boekhandelaar J. BEERENDONK, Heisteeg, te Amsterdam. (266)

Bij den Boekhandelaar F. GUNST, te Amsterdam, is verschenen:

DE ALGEMEENE WET,

uitmakende het **twaalfde stuk** van

Mr. A. MEIJER BING'S

Verzameling van alle Wetten, Besluiten, enz.

Prijs bij inteek. op de geheele verzameling *f* 2.40.
» afzonderlijk. . . . . » 3.00.

Prospectussen van dit voor alle *Regtsgeleerden* belangrijke werk, als mede de vroeger reeds verschenen stukken, zijn bij alle Boekhandelaren in het Rijk verkrijgbaar gesteld en worden de *vroeger verschenen stukken* tegen *inteekeningsprijs* afgeleverd, mits zich verbindende tot het nemen van de nog uit te geven stukken, zoo als dezelve in het Prospectus vermeld staan. (267)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 23 Januarij 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned.W.Schuld.	2½	57½ 8¼ 7½
Dito Certificat. .	3	68¾ 9½ 8¾
Dito Dito . .	4	87 88 87
O. I. Leening. .	4	
Amort. Syndic.	3½	
Hand.-Maats. .	4½	
Belgie.		
Certificaten. . .	2½	
D° *Rothschild* .	2½	
Engeland.		
Obligatiën . . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	17¾ 9 7¾
Dito Buitenl. .	3	
D° Binnenl.⁰/m.	3	33 5½ 33
Bew. Sp. Com.		3⅞ 4
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	32 3½ 32
Dito uitgest . .	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	98 99 98
Dito 1828/1829	5	98 99 98
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	4½	88
Dito *Hope* . . .	4	82½
Dito *Stieglitz* .	4	81½
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig. .	6	
Certific. dito . .	6	
Polen.		
Obligatiën . . .	4	
Oostenrijk.		
Metalliek . . .	5	62 4½ 62
Dito bet. Amst.	5	78½ 83 78½
Dito letter B. .	5	78½ 83 78½
Dito 1847 . . .	2½	32 33 32
Dito 1851/1852	2½	32 33 32

Louisiana, bij Hope en C., 5 pct. 3½; Mexic. Onb. 21⅝, ⅝, ⅛; Gren. Uitg. 5¾, 6; Venez. 3½ pct. 25½.

Er heerschte heden een waar paniek ter beurze, de handel was in betrekking tot de daling niet zeer levendig.

FRANKFORT, Vrijdag, 20 Jan. Metal. 5 pct. 70⅝. Spanje binn. 4 pct. 37¾; dito 1 pct. 19 13/16.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.